

Vereniging van Economisten in Suriname

Adres: L'Hermitageweg 132, hoek Emielaan / Paramaribo

**Aan: De President van de Republiek Suriname
Z.E. Chandrikapersad Santokhi**

Paramaribo, 23 december 2024

Betreft: Open Brief ter overweging nemen van het MoU met Chinalco

Geachte President,

Namens de Vereniging van Economisten in Suriname (VES) wensen wij onze waardering uit te spreken voor de inspanningen van uw regering om economische ontwikkeling en investeringen in de bauxietindustrie te bevorderen. Tegelijkertijd maken wij ons ernstige zorgen over verschillende aspecten van het recent ondertekende Memorandum of Understanding (MoU) tussen de Regering en de Aluminum Corporation of China Limited (Chinalco) ter ontwikkeling van bauxietsector in West-Suriname. De VES hield op 19 december j.l een openbare activiteit hierover onder aanwezigheid van een zeer goed opgekomen publiek. Vanuit verschillende invalshoeken is dit MoU geanalyseerd en ter discussie gepresenteerd. Het beeldmateriaal van deze activiteit is te vinden op onderstaande YouTube-link. De uitkomsten brengen wij onder uw aandacht.

Onevenwichtige voordelen en fiscale nadelen

Uit de MoU en overige informatie die tot nu toe publiekelijk beschikbaar is, blijkt dat de voordelen van deze overeenkomst met name ten goede lijken te komen aan Chinalco. Wij maken ons zorgen dat fiscale concessies, zoals belastingvrijstellingen, de staat aanzienlijke inkomsten zal mislopen. De omvang van de belastingvrijstellingen is ongekend in de historie van ons land, waar in de afgelopen decennia juist steeds werd gestreefd naar minerale overeenkomsten die nadrukkelijker ten voordele van Suriname werden geformuleerd.

Een nauwkeurige doorrekening laat namelijk zien dat de staat slechts rond de US\$ 3 per ton bauxiet zal ontvangen. Dit resultaat is een aanzienlijke aderlating voor onze economie, zeker in vergelijking met de ontvangsten ten tijde van de operaties door BHP Billiton en Suralco LLC. Opvallend is ook dat de belastingvrijstellingen overdraagbaar zijn, wat de negatieve effecten verder vergroot.

Gebrek aan uitvoering van FPIC-procedures

Daarnaast merken wij op dat er, voor zover bekend, geen uitvoering is gegeven aan de Free, Prior and Informed Consent (FPIC)-procedures zoals vastgelegd in internationale verdragen. Dit betekent dat de lokale gemeenschappen niet op een adequate manier zijn geraadpleegd en betrokken. Dit kan leiden tot ernstige consequenties voor hun bestaanszekerheid en vertrouwen in de overheid, wat uiteindelijk ook economische instabiliteit met zich mee kan brengen.

De correcte toepassing van FPIC is sinds 2007 een verplichting, zoals vastgelegd in de uitspraak van het Inter-Amerikaans Hof voor de Rechten van de Mens en verder versterkt door de Wet Milieubeheer (2020). Het negeren hiervan zou niet alleen een schending van internationale verplichtingen zijn, maar ook afbreuk doen aan de geloofwaardigheid van de regering. Immers Suriname heeft voor het UNDRIP verdrag gestemd, namelijk de VN verklaring over de Rechten van Inheemse Volken en commiteert zich aan de FPIC principes.

Belang van Suriname niet gediend

Gelet op bovenstaande overwegingen is de VES van mening dat het belang van Suriname niet gediend is bij deze overeenkomst in zijn huidige vorm. De fiscale nadelen, het ontbreken van consultatie van lokale gemeenschappen, en de eenzijdige voordelen voor Chinalco maken het noodzakelijk om deze MoU te heroverwegen.

Wij verzoeken daarom dringend dat de MoU wordt opgeschort totdat er een grondige herziening en brede maatschappelijke consultatie heeft plaatsgevonden. Gezien de verwachte inkomsten uit de offshore olie-exploitatie in blok 58, die de komende jaren aanzienlijke staatsinkomsten zullen genereren, is de ontginning van bauxiet in West-Suriname op dit moment niet dringend noodzakelijk. Bovendien kan toekomstige beschikking over goedkope aardgas, zoals haalbaar lijkt gelet op de voorkomens in offshore blok 42, worden aangewend om een geïntegreerde bauxiet-aluminiumindustrie mogelijk te maken tegen concurrerende marktprijzen waarbij de opbrengsten voor Suriname worden gemaximaliseerd.

Aanbevelingen

De VES roept de regering op om het **MoU met Chinalco op te schorten**, zodat:

1. De fiscale implicaties van het MoU kunnen worden herzien, zodat de staat niet onevenredig benadeeld wordt.
2. FPIC-procedures strikt worden nageleefd, in overeenstemming met de verplichtingen die voortvloeien uit internationale afspraken en de grondrechten van onze bevolking.
3. Een transparante en inclusieve aanpak wordt gehanteerd, waarbij de voorwaarden van het MoU worden gedeeld met het parlement en het brede publiek, zodat er breed maatschappelijk draagvlak ontstaat.

Wij geloven dat een weloverwogen en evenwichtige aanpak niet alleen recht doet aan de economische belangen van Suriname, maar ook aan de sociale en milieubelangen van onze gemeenschappen.

Wij hopen dat onze opmerkingen en aanbevelingen worden meegenomen in de verdere besluitvorming en uitvoering van dit MoU. De VES blijft te allen tijde bereid om haar expertise in te brengen en bij te dragen aan duurzame en verantwoorde economische ontwikkeling in ons land.

Met hoogachting,

Steven Debipersad
(voorzitter)

Link naar het beeldmateriaal van de VES paneldiscussie “Bauxiet Ontginning Bakhuy’s”, d.d. 19 December 2024

<https://www.youtube.com/watch?v=3IFSvgtRxxc>